

Cauza C-474/22

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

15 iulie 2022

Instanța de trimitere:

Bundesgerichtshof (Germania)

Data deciziei de trimitere:

3 mai 2022

Recurentă-pârâtă:

Laudamotion GmbH

Intimată-reclamantă:

flightright GmbH

BUNDESGERICHTSHOF

ORDONANȚĂ

[*omissis*]

în litigiul dintre

Laudamotion GmbH, [*omissis*]

[*omissis*] Schwechat (Austria),

recurentă-pârâtă,

[*omissis*]

și

Flightright GmbH, [*omissis*],

[*omissis*] Potsdam,

intimată-reclamantă,

[*omissis*]

În ședința din 3 mai 2022 [*omissis*], Camera a X-a civilă a Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție, Germania)

a dispus:

Suspendă procedura.

În temeiul articolului 267 TFUE, sesizează Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu următoarea întrebare preliminară cu privire la interpretarea Regulamentului (CE) nr. 261/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 de stabilire a unor norme comune în materie de compensare și de asistență a pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 295/91 (JO 2004, L 46, p. 1, Ediție specială, 07/vol. 12, p. 218, rectificare în JO 2016, L 94, p. 77):

- 1) Dreptul la compensație pentru o întârziere a zborului mai mare de trei ore față de ora de sosire prevăzută, potrivit articolelor 5, 6 și 7 din regulament, presupune ca pasagerul să se prezinte personal pentru înregistrare, în conformitate cu articolul 3 alineatul (2) litera (a) din regulament, la ora indicată de operatorul de transport aerian, operatorul de turism sau un agent de voiaj autorizat, dar nu mai târziu de 45 de minute înaintea orei de plecare publicate, sau cazul unei întârzieri prelungite în sensul menționat – care corespunde cazului anulării zborului – este exceptat de la această cerință?
- 2) În cazul în care dreptul la compensație nu este exceptat de la cerința prezentării personale pentru înregistrare pentru simplul motiv al unei întârzieri prelungite în sensul menționat, o astfel de excepție se aplică atunci când care pasagerul a avut indicii suficient de sigure că zborul va sosi doar cu o întârziere prelungită în sensul menționat?

Motive:

- 1 I. Reclamanta solicită pârâtei, în temeiul unor drepturi cesionate, plata unei compensații în temeiul Regulamentului (CE) nr. 261/2004 (denumit în continuare „regulamentul” sau „Regulamentul privind drepturile pasagerilor”) pentru efectuarea cu întârziere a unui zbor.
- 2 Cedentul a rezervat un zbor din 26 iunie 2018 de la Düsseldorf la Palma de Mallorca, care urma să fie efectuat de pârâtă și a cărui sosire era prevăzută pentru ora 10:15. Cedentul nu s-a prezentat la îmbarcarea pentru acest zbor. Zborul a avut o întârziere de 3 ore și 32 de minute.

- 3 Reclamanta a solicitat o compensație în cuantum de 250 de euro. Amtsgericht (tribunalul districtual, Germania) a respins acțiunea. În urma apelului reclamantei, instanța de apel a admis acțiunea. Prin recursul autorizat de instanța de apel, pârâta solicită restabilirea hotărârii pronunțate în primă instanță.
- 4 II. Instanța de apel a considerat că cedentul a cesionat în mod valabil către reclamantă creanțele sale împotriva pârâtei și că pârâta, în calitate de operator efectiv de transport aerian, este obligată la plata unei compensații din cauză că a intervenit o întârziere mai mare de trei ore.
- 5 Potrivit acestei instanțe, cedentul a rezervat zborul a cărui oră de sosire a fost întârziată cu mai mult de trei ore. Împrejurarea că cedentul nu se prezentase la îmbarcarea pentru zbor era irelevantă, întrucât zborul devenise inutil pentru el din cauza ratării unei întâlniri de afaceri ca urmare a întârzierii. Cerințele prevăzute la articolul 3 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul privind drepturile pasagerilor au fost îndeplinite. Potrivit jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene, o întârziere la sosire mai mare de trei ore este echivalentă cu o anulare. Nu este evident motivul pentru care un pasager care este deja informat cu privire la o întârziere mai mare de trei ore înainte de plecare trebuie să se prezinte la aeroport pentru a-și păstra dreptul la despăgubire.
- 6 III. Soluționarea recursului depinde de interpretarea articolelor 3, 5, 6 și 7 din Regulamentul privind drepturile pasagerilor.
- 7 1) Potrivit articolului 3 alineatul (1), aplicarea regulamentului presupune ca pasagerul să plece de un aeroport situat pe teritoriul unui stat membru sau pe un zbor operat de un operator de transport aerian comunitar cu destinația în Comunitate. În măsura în care pasagerul nu a fost transferat la un alt zbor, alineatul (2) litera (a) din regulament prevede că pasagerul trebuie să aibă o rezervare confirmată și să se prezinte personal pentru înregistrare la timp – cu 45 de minute înainte de plecare sau la un moment indicat de operatorul de transport aerian – înainte de ora de plecare publicată; cea din urmă condiție nu se aplică în cazul unei anulări în sensul articolului 2 litera (1) și al articolului 5 din regulament.
- 8 Întrucât cedentul, deși dispunea de o rezervare confirmată, nu s-a prezentat pentru înregistrare cu cel puțin 45 de minute înainte de ora de plecare publicată, iar zborul nu a fost anulat, ci a fost efectuat, Regulamentul privind drepturile pasagerilor este aplicabil în litigiu numai în cazul în care, în aplicarea articolului 3 alineatul (2) litera (a) din regulament, întârzierea prelungită – de asemenea existentă – a zborului, de peste trei ore la destinația finală, trebuie să fie asimilată unei anulări.
- 9 a) Potrivit jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene, un pasager are dreptul la compensația prevăzută la articolul 5 alineatul (1) litera (c) coroborat cu articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul privind drepturile pasagerilor în cazul în care suferă o pierdere de timp de trei ore sau mai mult la sosirea la destinația finală (a se vedea Hotărârea din 19 noiembrie 2009, Sturgeon, C-402/07 și C-

432/07, [omissis], punctele 61 și 69, Hotărârea din 23 octombrie 2012, Nelson, C-581/10 și C-629/10, [omissis], punctul 37 și, cel mai recent, Ordonanța din 12 noiembrie 2020, KLM, C-367/20, [omissis], punctul 27). Curtea de Justiție și-a întemeiat această interpretare a regulamentului în special pe principiul egalității de tratament, conform căruia situațiile comparabile nu sunt tratate în mod diferit, iar situațiile diferite nu sunt tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv. Pasagerii zborurilor întârziate în această măsură și pasagerii zborurilor anulate se află într-o situație comparabilă în ceea ce privește compensațiile prevăzute de regulament, întrucât trebuie să suporte inconveniente similare, și anume o pierdere de timp de cel puțin trei ore față de planificarea inițială a zborului (Hotărârea Curții din 23 octombrie 2012, Nelson, [omissis] punctul 48 și următoarele și punctele 59 și 60).

- 10 b) În favoarea echivalării unei întârzieri prelungite la destinație în sensul jurisprudenței Curții de Justiție cu o anulare, cu ocazia aplicării articolului 3 alineatul (2) litera (a) din regulament, ar putea pleda caracterul similar al inconvenientelor care pot rezulta pentru pasager din cele două situații de fapt, din care s-ar putea deduce că, chiar și în cazul unei întârzieri prelungite în sensul jurisprudenței Curții, dreptul la compensație nu poate fi condiționat de prezentarea personală a pasagerului pentru înregistrare cu cel puțin 45 de minute înaintea orei de plecare.
- 11 Cu toate acestea, cele două situații de fapt diferă, de asemenea, într-un mod deloc neglijabil. În timp ce, în cazul unei anulări, neefectuarea zborului programat este certă și, prin urmare, nu se poate de la început aștepta de la pasageri să se prezinte pentru înregistrare la un zbor care nu va mai fi efectuat, pentru a avea dreptul de a solicita o compensație în temeiul articolelor 5 și 7, situația poate fi diferită în cazul în care, deși, o întârziere devine evidentă înainte de efectuarea zborului, cel târziu cu 45 de minute înainte de ora de plecare, nu există indicii suficiente că zborul este efectuat cu o întârziere mai mare de trei ore.
- 12 c) Împotriva unei astfel de echivalări ar putea pleda, în plus, Ordonanța Curții de Justiție potrivit căreia articolul 3 alineatul (2) litera (a) din regulament trebuie interpretat în sensul că pasagerilor care au o rezervare confirmată pentru un zbor întârziat cu trei ore sau mai mult la sosire nu li se poate refuza acordarea de compensații în temeiul regulamentului doar pentru motivul că, la momentul depunerii cererii de compensație, nu au dovedit, prin intermediul cărții de îmbarcare, prezența lor la înregistrarea pentru zborul respectiv, cu excepția cazului în care se demonstrează că acești pasageri nu au fost transportați cu zborul întârziat (Hotărârea din 24 octombrie 2019, easyJet, C-756/18, [omissis] punctele 33 și 34).
- 13 La originea acestei decizii s-ar putea afla interpretarea Curții potrivit căreia o solicitare legitimă de plată a unei compensații pentru o întârziere prelungită în conformitate cu articolul 3 alineatul (2) litera (a) din regulament presupune condiția ca un pasager care nu a fost transportat cu zborul întârziat trebuie să se fi

prezentat, în orice caz, pentru înregistrare, ceea ce se poate dovedi cu ajutorul cărții de îmbarcare sau al altor mijloace de probă.

- 14 2. Cu toate acestea, o întârziere prelungită la destinație în sensul jurisprudenței Curții de Justiție ar putea fi asimilată unei anulări în aplicarea articolului 3 alineatul (2) litera (a) din regulament doar dacă nu numai că zborul a fost întârziat cu trei ore sau mai mult la sosire, dar a existat o situație comparabilă și în alte privințe cu o anulare.
- 15 Pasagerii al căror zbor a fost anulat sunt scutiți de obligația de a se prezenta pentru înregistrare la o oră indicată, dar nu mai târziu de 45 de minute înainte de ora de plecare publicată, deoarece, din comunicarea anulării, reiese clar că zborul nu va mai fi efectuat și, prin urmare, nu se mai pot face înregistrări pentru acest zbor.
- 16 Comparabilă cu aceasta ar putea fi situația în care pasagerul, de exemplu, cel târziu cu 45 de minute înainte de ora de plecare publicată, are indicii suficient de sigure că zborul nu poate fi efectuat decât cu o întârziere la destinație mai mare de trei ore. Astfel, în aceste condiții, se stabilește cu suficientă certitudine că zborul poate ajunge la destinație doar cu o întârziere prelungită, astfel încât, pentru pasager, există o situație comparabilă cu o anulare.
- 17 În schimb, ar putea exista o lipsă de comparabilitate a zborului cu o anulare în cazul în care nu este anunțată o întârziere sau, deși este anunțată o întârziere a plecării, de exemplu, cel târziu cu 45 de minute înainte de ora de plecare publicată, nu există indicii suficient de sigure că zborul va ajunge la destinație cu o întârziere mai mare de trei ore. Întrucât, în aceste condiții, nu se poate preconiza o întârziere prelungită a zborului comparabilă cu o anulare, s-ar putea să se justifice un răspuns afirmativ în ceea ce privește invocarea legitimă a unui drept de compensație în caz de întârziere prelungită numai atunci când pasagerul s-a prezentat efectiv pentru înregistrare la zbor la ora indicată, dar nu mai târziu de 45 de minute înainte de ora de plecare publicată și a existat o întârziere de peste trei ore la locul de sosire.
- 18 O asemenea interpretare a articolului 3 alineatul (2) litera (a) din regulament ar fi în concordanță cu o hotărâre a Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție), potrivit căreia un pasager care, din cauza întârzierii unui zbor, a ratat un zbor de legătură care a făcut obiectul unei rezervări unice și care nu a acceptat un zbor alternativ care i-a fost oferit pentru zborul de legătură ratat și în privința căruia era cert de la început că pasagerul nu va ajunge la destinația sa finală mai devreme de trei ore după ora de sosire prevăzută, ci, în schimb, s-a întors pe aeroportul de plecare, are dreptul la o compensație pentru întârziere semnificativă, cu atât mai mult cu cât, în acel caz, pasagerul se prezentase, în orice caz, pentru înregistrare la primul zbor (a se vedea hotărârea BGH din 13 noiembrie 2013 [*omissis*], punctele 8 și 9).

- 19 IV. În consecință, întrebările ce rezultă din dispozitivul prezentei ordonanțe trebuie adresate Curții de Justiție în cadrul unei cereri de decizie preliminară în temeiul articolului 267 al treilea paragraf TFUE.
- 20 Chestiunile de drept nu au fost încă clarificate în jurisprudența Curții de Justiție. Decizia Curții din 24 octombrie 2019 (easyJet, C-756/18, [omissis]) a vizat alte chestiuni și nu a luat în considerare decât în mod incidental situația în care un pasager nu a fost, în cele din urmă, transportat cu zborul întârziat.
- 21 O decizie preliminară este totodată necesară deoarece, la Curtea de Justiție, este deja pendinte o cerere de decizie preliminară cu privire la chestiuni similare, în cauza C-517/21. Pe de o parte, chestiunile ridicate prin acea cerere nu coincid în totalitate cu cele care trebuie ridicate în prezentul litigiu. Pe de altă parte, în ceea ce privește cererea deja pendinte, nu se poate prevedea cu certitudine care va fi cursul pe care îl va lua această procedură în fața Curții de Justiție și dacă se va ajunge într-adevăr la un răspuns la întrebările adresate sau dacă procedura va fi închisă prematur, de exemplu, prin acte de procedură ale părților.

[omissis]